

2 0 0 3

EDUSKUNNAN
KANSLIAN
TOIMINTAKERTOMUS

EDUSKUNNAN
KANSLIAN
TOIMINTAKERTOMUS

2 0 0 3

Sisällys

PÄÄSIHTEERIN KATSAUS TOIMINTAVUOTEEN 2003 • 3

TILINPÄÄTÖS 2003 • 5

EDUSKUNNAN KANSLIATOIMIKUNTA • 6

LAINSÄÄDÄNTÖTYÖ VUODEN 2003 VALTIOPÄIVILLÄ • 7

Yleistä 7

Valtiopäivien kokoonpano ja toiminta 8

Puhemiesneuvoston toiminta 9

Valtiopäivillä käsitellyt asiat 10

Valiokuntatyö 12

Unioniasiat 12

EU:n tulevaisuutta käsittelevä valmistelukunta 13

Valiokuntien kokoukset 14

Valiokunnissa käsitellyt asiat 14

Matkat 15

EDUSKUNNAN KANSAINVÄLINEN TOIMINTA • 16

Kansainväliset puhemieskokoukset ja parlamenttivaltuuskuntien vierailuvaihto 16

Kansainväliset parlamenttienväliset yhteistyöjärjestöt 17

Muu kansainvälinen yhteistyö 19

EDUSKUNNAN TIEDOTUSTOIMINTA • 20

ORGANISAATIO, TALOUS JA HENKILÖSTÖ • 22

Eduskunnan kanslian organisaatio ja tehtävät 22

Eduskunnan taloudenhoito 23

Eduskunnan henkilöstö 25

Kiinteistö ja toimitilat 26

Tietohallinto 27

EDUSKUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT VUODELTA 2003 • 28

TILINTARKASTUSKERTOMUS • 32

PÄÄSIHTEERIN KATSAUS TOIMINTAVUOTEEN 2003

Merkittävin asiamuutos vuonna 2000 voimaan tullessa Suomen uudessa perustuslaissa oli monien mielestä valtioneuvoston muodostamismenettelyn ja pääministerin valintaa koskevien säännösten perinpohjainen uudistaminen. Maaliskuussa 2003 valittu eduskunta osoitti ensitöikseen, että uuteen perustuslakiin kirjattu ja eduskuntaryhmien yhteisesti hyväksymien menettelysuositusten ryydittämä hallituksen muodostaminen ja pääministerin valintamenettely eduskunnassa toimivat sekä heti vaalien jälkeen että kesken vaalikauden. Näin uuden perustuslain toivuudesta saadut myönteiset kokemukset täydentyivät myös tältä merkittävältä osalta.

Kesäkuussa 2003 työnsä aloittanut hallitus on käynnistänyt lainsäädäntötyötään muiden uudelle hallitukselle kuuluvien tehtävien ohella. Vaalikauden ensimmäisten valtiopäivien tapaan hallituksen esitysten määrä oli vuonna 2003 keskimääräistä pienempi. Vaalien jälkeinen kevätistuntoaika painottui ajankohtaisista aiheista käytyihin keskusteluihin, erityisesti valtioneuvoston tiedonantoihin hallituksen ohjelmasta.

Syysistuntokaudella keskityttiin talousarvion ja siihen liittyvän lainsäädännön käsittelyyn. Syksyllä eduskunta käsiteli myös valtioneuvoston selonteon ns. Eurooppa-valmistelukunnan eli EU:n tulevaisuutta pohtineen konventin tuloksista ja valmistautumisesta sitä seuraavaan hallitusten väliseen konferenssiin. Eduskunnan käsittelemiä merkittävimpiä lainsäädäntöhankkeita sekä eri valtiopäiväasioiden lukumäärätietoja selostetaan jäljempänä toimintakertomuksen lainsäädäntötyötä koskevassa osassa.

Valiokuntalaitoksen toiminta sujui kertomusvuonna vaalikauden ensimmäisten valtiopäivien perinnäistapojen mukaan. Kevään järjestäytyminen vaati tavan mukaisesti kaksi kierosta, ensimmäisen eduskunnan kokoontumisvaiheessa ja toisen hallitustilanteen ratkettua.

Sinänsä valinnoista voitiin hyvään suomalaiseen parlamentaariseen tapaan jälleen sopia eduskuntaryhmien kesken. Syksyyn jäi ennen kaikkea budjetin ja budjettilakien valmistelu valiokunnissa. Myös aikataulullisesti valmistelu sujui hyvin.

Huomio kiintyi toimintavuonna valiokuntalaitoksen reagointikykyyn ja -nopeuteen siinä roolissa, mikä sillä on Euroopan unionin säädösvalmistelua koskevassa kansallisessa kannanmuodostuksessa. Oli nimittäin ilmennyt, että parlamentaarinen myötävaikutus oli eräissä neuvoston päätöksentekoprosesseissa jäänyt niin myöhäiseen vaiheeseen, että voitiin epäillä, oliko varsinaista myötävaikutusta oikeastaan aikaansaatu. Myös EU:n tulevaisuutta pohtineen Eurooppa-valmistelukunnan ehdotus sopimukseksi Euroopan perustuslaista antoi aiheita pohtia valiokuntalaitoksen valmiuksia mahdollisessa uudessa tilanteessa. Näistä syistä puhemiesneuvosto asettikin eduskunnan ja valtioneuvoston edustajista koostuvan toimikunnan selvittämään asiaa.

Eduskunnan työskentelytapojen uudistamista jatkettiin vuoden 2003 valtiopäivillä myöskin, että puhemiesneuvosto asetti toimikunnan valmistelevaan ehdotusta valtiontalouden parlamentaarisen valvonnan uudelleenorganisoinniseksi erikoisvaliokunnan tapaan toimivaksi tutkinta- ja valvontaorganisaatioksi.

Eduskuntatiedotusta uudistettiin vuonna 2003 voimakkaasti. Kansalaisten palvelua internetissä parannettiin luomalla ns. Utisruutu. Koululaisille suunnattu uusi Edusnet -oppimispaketti sekä monipuolinen kansanedustaja-

tietokanta otettiin käyttöön. Eduskunnan esitelyaineistojen uudistus ja lisärakennuksen kansalaisinfon toteutus käynnistyivät.

Median palvelua parannettiin aktiivisemmalla päivittäisellä ja ennakoivalla tiedottamisella, infoilla ja taustatilaisuuksilla sekä valiokuntien tiedotusohjeilla. Eduskunnan ulkopuolisen tiedon käytettävyyttä kehitettiin parantamalla verkkotiedon hallintaa. Tavoitteena on seuloa tiedon tulvasta keskeistä eduskunnan työssä tarvittavaa verkkoaineistoa. Työprosesseja ja käytettyjä voimavaroja arvioitiin prosessija resurssikartoituksen avulla ja parannettiin työnkulkua.

Eduskunnan kansainvälinen toiminta jatkui kertomusvuonna vilkkaana. Valtuuskuntia vaihdettiin niin puhemiesten kuin valiokuntien tasolla samalla kun kansanedustajat osallistuivat aktiivisesti lukuisten parlamentaaristen yhteistyöjärjestöjen toimintaan ja vaalitarkkailutyöhön.

Eduskunnan kanssakäyminen Maailmanpankin kanssa jatkui ja tiivistyi. Yhteistyönä järjestettiin parlamenttien hallintoa ja roolia käsittelevä seminaari syyskuussa Keski- ja Etelä-Amerikan maiden kansanedustajille. Seminaarin pääteemat liittyivät Maailmanpankin toimintaan demokratian ja parlamentarismien vahvistamiseksi sekä köyhyyden vähentämiseksi kehitys- ja siirtotalousmaissa. Osanottajat saivat tietoa mm. parlamentaarista menetelmästä ja parlamenttien toiminnasta hallinnon kehittämiseksi. Syyskuussa eduskunta isännöi Oulussa järjestetyn 12. parlamentaarisen Itämerikonferenssin, jossa käsiteltiin tietoyhteiskun-

nan kehittämistä ja merenkulun parantamista Itämeren alueella.

Kansanedustajien palkkiosta annettua lakia muutettiin kevätistuntokaudella 2003 siten, että eduskunnan palkkiotoimikunta sai esitysvallan sijaan lopullisen päätösvallan edustajanpalkkion määräämisessä. Palkkiotoimikunta määräsi syyskuun alusta uudet palkkioperusteet. Palkkioiden tarkistus vastasi työmarkkinoilla jo aikaisemmin tapahtunutta palkkojen korotusta.

Kansanedustajien avustajista annettiin kansliatoimikunnan pysyvä ohje, joka mahdollistaa avustajien työsopimuksen tekemisen koko vaalikauden ajaksi. Kansliatoimikunta asetti myös työryhmän selvittämään kansanedustajien avustajien työskentelyedellytysten ja palvelussuhteen ehtojen kehittämistä.

Eduskunnan virkamiehistä annettu laki uudistettiin kertomusvuonna kokonaan. Merkittävimmät uudet säännökset koskevat virkaehtosopimusjärjestelmän käyttöönottamista eduskunnassa. Eduskunnan valtioelintoimintojen turvaamiseksi kaikissa oloissa nyt myös laissa selkeästi todetaan, että eduskunnan kansliaan kuuluvien keskuskanslian, valiokuntasihteeristön ja hallinto-osaston virkamiehillä ei ole oikeutta työtaitelutoimenpiteeseen. Virkamiesten oikeusturvaa parannettiin osoittamalla eräissä asioissa valitus-tie korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Eduskunnan lisärakennuksen työmaa eteni suunnitellusti. Lisärakennus näyttää valmistuvan aikataulun mukaisesti vuoden 2004 touku-kuun loppuun mennessä.

Seppo Tiitinen

TILINPÄÄTÖS 2003

Eduskunnan tilinpäätös sisältää tämän toimintakertomuksen sekä tilinpäätöslaskelmat, joita ovat tuotto- ja kululaskelma, tase ja talousarvion toteutumalaskelma. Tilinpäätöslaskelmat ja selvitys tilinpäätöksen laadintaperusteista ovat toimintakertomuksen lopussa. Lisäksi tilinpäätös sisältää tiliohjesäännön 48 §:ssä määritellyt liitteet, joita ei ole otettu tähän toimintakertomukseen.

EDUSKUNNAN KANSLIATOIMIKUNTA

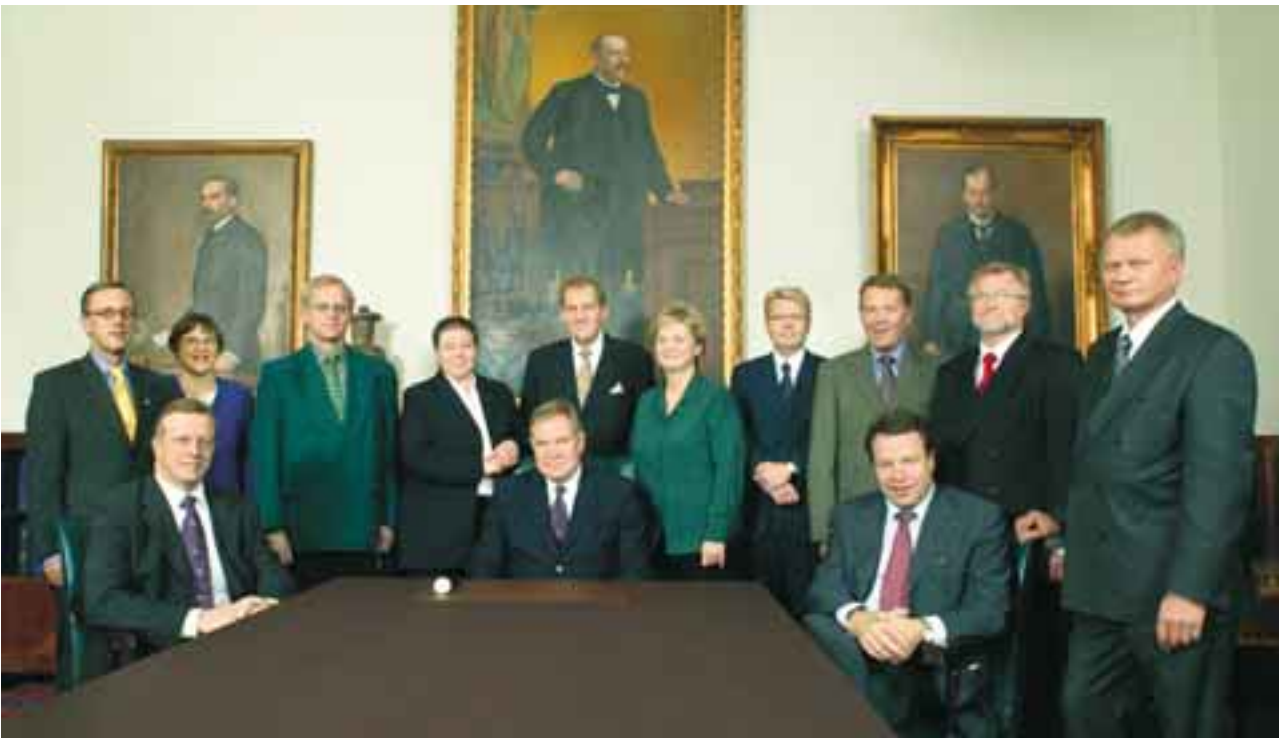
Eduskunnan kansliatoimikunta johtaa, valvoo ja kehittää eduskunnan hallintoa ja taloudenhoitoa. Se nimittää pääsihteerii lukuun ottamatta eduskunnan kanslian virkamiehet ja ratkaisee eduskunnan hallintoa ja taloudenpitoa koskevat merkittävät asiat.

Kansliatoimikuntaan kuuluvat puhemies ja varapuhemiehet sekä neljä eduskunnan vaalikauden alussa keskuudestaan valitsemaa jäsentä ja neljä varajäsentä. Uuden eduskunnan kokoonnuttua eduskunnan puhemieheksi valittiin 25.3.2003 Anneli Jäätteenmäki, I varapuhemieheksi Liisa Jaakonsaari ja II varapuhemieheksi Ilkka Kanerva. Hallituksen nimittämisen (17.4.2003) jälkeen puhemieheksi valittiin Paavo Lipponen ja I varapuhemieheksi Seppo Kääriäinen. Seppo Kääriäisen tultua nimitetyksi

valtioneuvoston jäseneksi valittiin 25.6.2003 I varapuhemieheksi Markku Koski. Kansliatoimikunnan vakinainen kokoonpano vuoden 2003 valtiopäivillä muodostui siten seuraavaksi: puhemies Paavo Lipponen, I varapuhemies Markku Koski, II varapuhemies Ilkka Kanerva sekä kansanedustajat Matti Ahde, Jukka Vihriälä, Jyri Häkämies ja Janina Andersson. Varajäseniä olivat kansanedustajat Anne Huotari, Jaana Ylä-Mononen, Per Löf ja Kari Kärkkäinen.

Kansliatoimikunta kokoontuu istuntokausina yleensä torstaisin kahden viikon välein. Kansliatoimikunnassa toimii esittelijänä tärkeimpien nimitysasioiden osalta eduskunnan pääsihteerii ja muiden asioiden osalta eduskunnan hallintojohtaja. Sihteerinä toimii hallinto-toimiston toimistopäällikkö.

Eduskunnan kansliatoimikunta 16.10.2003. Istumassa (vasemmalta) I varapuhemies Markku Koski, puhemies Paavo Lipponen ja II varapuhemies Ilkka Kanerva. Takana (vasemmalta) edustaja Per Löf, tiedotuspäällikkö Marjo Timonen, edustajat Jukka Vihriälä ja Jaana Ylä-Mononen, pääsihteerii Seppo Tiitinen, edustajat Anne Huotari, Jyri Häkämies ja Matti Ahde, hallintojohtaja Kari T. Ahonen ja toimistopäällikkö Martti K. Korhonen.

LAINSÄÄDÄNTÖTYÖ VUODEN 2003 VALTIOPÄIVILLÄ

Yleistä

Vuoden 2003 valtiopäivät olivat vaalikauden ensimmäiset. Varsinainen lainsäädäntötyö käynnistyi vasta syysistuntokaudella johtuen hallituksen kaksivaiheiseksi venyneestä muodostamisprosessista. Hallituksen esitysten samoin kuin useimpien muidenkin valtiopäiväasioiden määrä oli kertomusvuonna keskimääräistä pienempi. Edellisen vaalikauden lopulle eli kertomusvuoden tammi-helmikuulle sijoitunut lainsäädäntötyön suuri määrä puolestaan aiheutti sen, että viimeiset eduskunnan vastaukset saatiin valmiiksi vasta juhannusviikolla.

Vaalikauden taitteesta johtuen erityistä huomiota kiinnitettiin edustajien perehdyttämiseen eduskuntatyöhön. Kevään 2003 vaaleissa valituista kansanedustajista 49 ei ollut aiemmin toiminut edustajana.

Luentoihin perustuva perehdyttäminen sovitettiin vaalikauden alkuun aiempaa huolellisemmin eduskuntatyön kannalta, ja suurelta osin tässä onnistuttiin. Valtion talousarvion käsittelyyn ja talouden näkymiin kansanedustajat tutustuivat syyskuussa järjestetyssä kahden päivän mittaisessa seminaarissa. Perehdyttämistä varten laadittiin uusi tietopaketti, joka julkaistiin sekä kirjallisena että verkkoperehdytyspakettina. Uudet edustajat osallistuivat aktiivisesti koulutukseen, ja perehdyttämisen järjestelyistä saatiin myönteistä palautetta.

Eduskunnan työskentelytapojen kehittämisen osalta on syytä mainita suullista kyselytunteja koskeva uudistus. Torstaisin pidettävä suullinen kyselytunti liitettiin syysistuntokaudella osaksi täysistuntoa. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että kyselytunnin alussa on nyt mahdollista käsitellä ilmoitusasioita ja että puhe-
miesneuvosto kokoontuu aina myös torstaisin.

Ennen vaalikauden ensimmäistä täysistuntoa valtioneuvoston oikeuskansleri tarkastaa edustajien valtakirjat. Kuvassa oikeuskansleri Paavo Nikula tarkastaa edustaja Esko Ahosen valtakirjan. Edessä vasemmalla tarkastustilaisuuden sihteeri, oikeuskanslerinviraston kansliapäällikkö Nils Wirtanen.

Kyselytunnin alussa toimitetaan nimenhuuto ja kyselytunnin päätyttyä siirrytään suoraan muihin päiväjärjestysasioihin. Uudistusta on pidetty onnistuneena.

Kertomusvuonna käynnistyi myös täysistuntosalin teknisten järjestelmien uudistamiseen tähtäävä valmistelutyö. Nykyinen, vuodelta 1992 peräisin oleva, täysistuntosalin tekniikka on tarkoitus uusida vuonna 2007. Asiaa valmistelemaan asetettu työryhmä määritteli kertomusvuoden kuluessa täysistuntosalin tietotekniikalle asetettavia vaatimuksia sekä kartoitti kansanedustajien täysistuntosalissa tarvitsemia toimintoja ja palveluita. Lähtökohtana on ollut säilyttää täysistuntojen luonne ja tarkoitus pääpiirteiltään ennallaan. Tavoitteena on myös täysistuntojen avoimuuden lisääminen siten, että kansalaiset voisivat seurata täysistuntoja joko Internetissä tai digitaalisella televisiokanavalla.

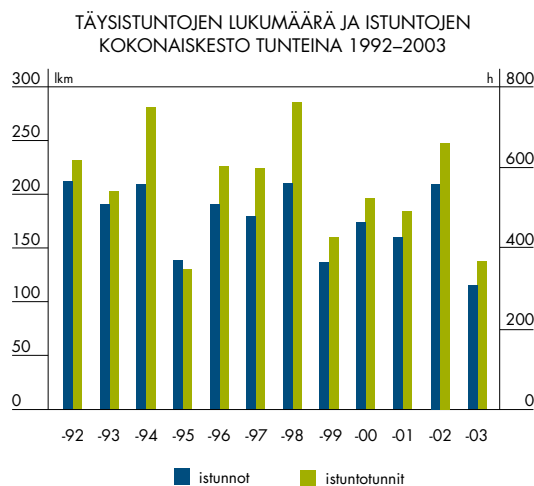
Valtiopäivien kokoontulo ja toiminta

Maaliskuun 16. päivänä 2003 toimitettujen eduskuntavaalien jälkeen vaalikauden ensimmäisten valtiopäivien avajaiset pidettiin 26.3.2003. Valtiopäivien viimeinen täysistunto pidettiin 19.12.2003.

Eduskuntaryhmät järjestäytyivät eduskunnan kokoonnuttua seuraavasti:

- Keskustan eduskuntaryhmä 55 edustajaa
- Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä 53 edustajaa
- Kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmä 41 edustajaa
- Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä 19 edustajaa
- Vihreä eduskuntaryhmä 14 edustajaa
- Ruotsalainen eduskuntaryhmä 10 edustajaa
- Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä 7 edustajaa ja
- Perussuomalaisten eduskuntaryhmä 3 edustajaa.

Valtiopäivien aikana edustaja Lyly Rajala erosi kristillisdemokraattisesta eduskuntaryhmästä ja liittyi kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmään.

Puhemiehet istuntosalissa: I varapuhemies Markku Koski vasemmalla, puhemies Paavo Lipponen keskellä ja II varapuhemies Ilkka Kanerva oikealla.

Eduskunnan kokoonpano muuttui valtiopäivien aikana siten, että vaaleissa valituiksi tulleet edustajat Marjo Matikainen-Kallström/kok ja Astrid Thors/r ilmoittivat jatkavansa toimintaansa edustajina Euroopan parlamentissa. Heidän sijaansa varamiehinä tulivat johtaja Tapani Mäkinen ja maatalous- ja metsätieteiden maisteri Christina Gestrin.

Uuden eduskunnan kokoonnuttua eduskunnan puhemieheksi valittiin 25.3.2003 Anneli Jäätteenmäki. Ensimmäiseksi varapuhemieheksi valittiin Liisa Jaakonsaari ja toiseksi varapuhemieheksi Ilkka Kanerva. Hallituksen nimittämisen (17.4.2003) jälkeen puhemieheksi valittiin Paavo Lipponen ja ensimmäiseksi varapuhemieheksi Seppo Kääriäinen. Seppo Kääriäisen tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäsenek-

si valittiin 25.6.2003 ensimmäiseksi varapuhemieheksi Markku Koski.

Kevätistuntokaudella 25.3.–25.6. pidettiin 46 täysistuntoa. Syysistuntokaudella 2.9.–19.12.2003 pidettiin 71 täysistuntoa. Erillisiä suullisia kyselytunteja pidettiin 12 kertaa ennen lokakuussa toteutettua uudistusta, jossa kyselytunti liitettiin osaksi täysistuntoa. Täysistunnot kestivät yhteensä 367 tuntia, ja istuntopäivien lukumäärä oli 101.

Puhemiesneuvoston toiminta

Puhemiesneuvosto on eduskunnan lainsäädäntötyötä ohjaava ja suunnitteleva toimielin, jonka jäseniä ovat puhemiehen ja varapuhemiesten lisäksi valiokuntien puheenjohtajat. Puhemiesneuvosto kokoontuu säännöllisesti ennen täys-

istunnon alkua, ja kokouksessa esitellään kokouksen täysistunnon päiväjärjestys, hyväksytään ehdotukset asioiden lähettämisestä valiokuntiin ja valmistuneiden mietintöjen pöydällepanoista sekä päätetään asioiden käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista. Puhemiesneuvosto on valtiopäivätyötä johtava toimielin muun muassa sillä tavalla, että se hyväksyy eduskuntatyön pohjana olevat täysistuntosuunnitelmat.

Puhemiesneuvoston käynnistämistä merkittävimpinä kehittämishankkeina todettakoon toimikunnan asettaminen eduskuntatyössä noudatettavien Euroopan unionia koskevien asioiden menettelytapasäännösten tarkistamiseksi (puheenjohtaja pääsihteeri Seppo Tiitinen) ja toimikunnan asettaminen valtionalouden parlamentaarisen valvonnan uudelleenorganisointiseksi (puheenjohtaja kansanedustaja Matti Ahde).

Puhemiesneuvosto johtaa eduskunnan lainsäädäntötyötä ja kokoontuu säännöllisesti ennen täysistuntoja. Kuvassa vasemmalta edustajat Markku Laukkanen, Pentti Tiusanen, Kauko Juhantalo ja Matti Väistö, I varapuhemies Markku Koski, puhemies Paavo Lipponen, apulaispääsihteeri Jouni Vainio, II varapuhemies Ilkka Kanerva sekä edustajat Kimmo Sasi, Kaarina Dromberg ja Jouko Skinnari.

Puhemiesneuvosto kokoontui vuoden 2003 valtiopäivien aikana 95 kertaa. Puhemiesneuvoston kokoonpano valtiopäivien lopussa oli seuraava: Puhemies Paavo Lipponen, varapuhemiehet Markku Koski ja Ilkka Kanerva sekä valiokuntien puheenjohtajat Ville Itälä (SuV), Kimmo Sasi (PeV), Liisa Jaakonsaari (UaV), Olavi Ala-Nissilä (VaV), Matti Väistö (HaV), Tuija Brax (LaV), Markku Laukkanen (LiV), Sirkka-Liisa Anttila (MmV), Kauko Juhantalo (PuV), Kaarina Dromberg (SiV), Valto Koski (StV), Jouko Skinnari (TaV), Jyrki Katainen (TuV), Jukka Gustafsson (TyV) ja Pentti Tiusanen (YmV).

Valtiopäivillä käsitellyt asiat

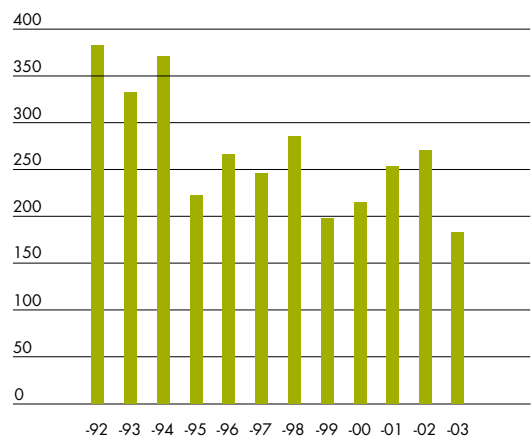
HALLITUKSEN ESITYKSET JA MUUT VIREILLETULOASIAKIRJAT

Hallitus antoi valtiopäivien aikana 181 esitystä, joista käsiteltiin loppuun 140 esitystä. Näistä hyväksyttiin 138 ja hylättiin 1, ja hallitus peruutti yhden esityksen. Lisäksi hyväksyttiin kaksi loppuun jätettyä lakiehdotusta.

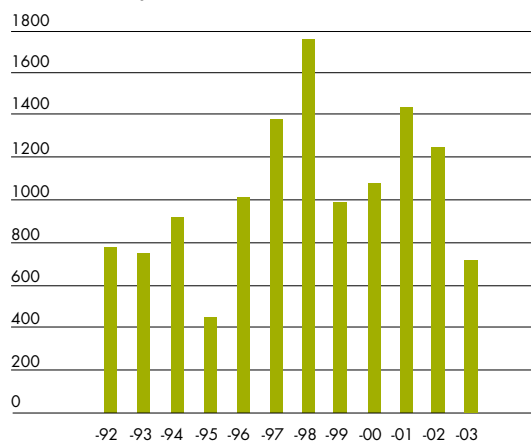
Merkittävimmistä valtiopäivien aikana käsitellyistä lainsäädäntöhankkeista mainittakoon ensiksikin Ahvenanmaan itsehallintolain muutos, jolla turvataan maakunnan vaikutusvaltaa asioissa, jotka itsehallintolain mukaan kuuluvat sen toimivaltaan. Työsopimuslain ja merimieslain muuttamisella parannettiin pienten lasten vanhempien mahdollisuuksia osittaiseen hoitovapaaseen, lailla Varustamoliikelaitoksesta ja Luotsausliikelaitoksesta organisoitiin osa Merenkulkuhallinnon toiminnoista liikelaitospohjaisesti ja seutuvaltuusto- ja seutuyhteistyökokeilusta annetun lain pohjalta kunnat voivat kokeilla seudullista kansanvaltaista ja ylikunnallista päätöksentekoa. Lailla yhdenvertaisuuden turvaamisesta pantiin toimeen EU:n rasismi- ja työ syrjintädirektiivit. Valmisteverotuslain

HALLITUKSEN ESITYKSET 1992–2003

KIRJALLISET KYSYMYKSET 1992–2003

ja alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisella poistetaan alkoholi- ja tupakkatuotteiden tuonnin rajoitukset sekä lasketaan alkoholiveroa ja arvonlisäverolain muuttamisesta annetulla lailla verovelvollisuuden alarajaan liitetiin asteittainen veronhuojennus. Eduskunta antoi syysistuntokaudella myös suostumuksensa valtiolle luopua Fortum Oyj:n enemmistöomistuksesta.

Vuoden 2004 talousarvioesitys annettiin eduskunnalle 16.9.2003 ja sen lähetekeskustelu käytiin 16.–18.9.2003. Talousarvioesitykseen liittyi yksi täydentävä esitys. Talousarvioesityksen palautekeskustelu käytiin 15.–19.12.2003. Talousarvioon liittyviä hallituksen esityksiä (budjettilakeja) annettiin kaikkiaan 39. Talousarvion yhteydessä käsiteltiin edustajien jättämät 908 talousarvioaloitetta, joista hyväksyttiin 11 ja hylättiin 897. Hallitus antoi vuoteen 2003 liittyen kaksi lisätalousarvioesitystä ja toista lisätalousarvioesitystä täydentävän esityksen. Niiden yhteydessä käsiteltiin 65 lisätalousarvioaloitetta, jotka kaikki hylättiin.

Eduskunta oli kevätistuntokauden lopulla käsitellyt valtioneuvoston selonteon valtioneu-

Eduskunnan kyselytunti 2.10.2003.

louden kehyksistä vuosille 2004—2007. Valtioneuvosto antoi eduskunnalle lisäksi neljä muuta selontekoa: ”Konventin tuloksista ja valmistautumisesta hallitusten väliseen konferenssiin”, ”Makedonian Concordia-operaation voimankäyttösääntöjä koskevasta varaumasta sekä Naton voimankäyttösäännöistä evakuoitintilanteessa”, ”Postipalvelulain vaikutuksista ja soveltamisesta” sekä ”Julkisuuslainsäädännön kokonaisuudistuksen täytäntöönpanosta”. Kahden viimeksi mainitun selonteon käsittely siirtyi vuoden 2004 valtiopäiville.

Valtioneuvoston antamat kaksi tiedonantoa koskivat pääministeri Anneli Jäätteenmäen hallituksen (17.4.2003) ja pääministeri Matti Vanhasen hallituksen (24.6.2003) ohjelmia.

Pääministerin ilmoitus annettiin eduskunnalle kolmasti vuoden 2003 valtiopäivillä. Niistä ensimmäisenä käytiin keskustelu 14.5.2003 pääministerin ilmoituksesta Suomen hallituksen kannanotoista EU:n tulevaisuuskonventissa esillä oleviin institutionaalisin sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskeviin esityksiin. Pääministerin ilmoituksesta Irak-keskustelun taustoista käytiin keskustelu 18.6.2003 ja pääministerin ilmoituksesta hallitusten välisestä konferenssista 18.12.2003.

Eduskunnalle annettiin valtioneuvoston ja eduskunnan omien toimielinten toimesta yhteensä 16 kertomusta.

EDUSTAJIEN VIREILLE SAATTAMAT ASIAT

Hallitus vastasi kolmeen välikysymykseen. Ensimmäinen niistä koski hallitusneuvotteluissa laaditun asiakirjan julkistamatta jättämistä (6.5.2003). Toinen välikysymys koski kuntatalouden turvaamista (24.10.2003) ja kolmas maatalouden tukiratkaisuja (12.12.2003).

Kirjallisia kysymyksiä valtioneuvoston jäsenten vastattavaksi jätettiin 723, mikä on sel-

västi vähemmän kuin on ollut edellisten valtiopäivien aikana. Suullisella kyselytunnilla käsiteltiin yhteensä 151 asiaa. Kansanedustajat tekivät 8 keskustelualoitetta, joista yhden pohjalta käytiin 13.11.2003 ajankohtaiskeskustelu. Ajankohtaiskeskustelun aiheena oli koulutuksen ja tutkimuksen kehittäminen.

Lakialoitteita jätettiin 166. Näistä on valtiopäivien vaihtumiseen mennessä hyväksytty 12 ja hylätty 24. Toimenpideoitetta edustajat tekivät 97, joista on hylätty 6.

Tässä vielä yhteenvedona vuoden 2003 valtiopäivillä vireillepannut asiat. EU-asioiden tärkeitä lukumäärätietoja ja roolia eduskuntatyössä käsitellään ”Valiokuntatyö”-luvussa.

• Hallituksen esitykset	181	(273)*
• Valtioneuvoston tiedonannot	2	(1)
• Valtioneuvoston selonteot	5	(5)
• Pääministerin ilmoitukset	3	(4)
• Lakialoitteet	166	(187)
• Toimenpideoitteen	97	(209)
• Talousarvioaloitteet	908	(1523)
• Lisätalousarvioaloitteet	65	(31)
• Välikysymykset	3	(4)
• Kirjalliset kysymykset	723	(1254)
• Unioniasiat	70	(85)

* Vertailun vuoksi suluissa ovat vuoden 2002 valtiopäivien vastaavat luvut.

Valiokuntatyö

Vaalikauden ensimmäisten valtiopäivien kevästuntokausi sujui pääasiassa järjestäytymisien merkeissä. Valtiopäivien alussa asetettujen valiokuntien kokoonpano muuttui huomattavasti uuden hallituksen muodostamisen jälkeen. Kumpikin vaalikerros voitiin tälläkin kertaa käydä sopuvalina. Peräti kahdentoista valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin muu kuin edellisellä vaalikaudella puheenjohtajana toiminut edustaja.

Vastapainoksi ed. Väistö aloitti neljännen peräkkäisen vaalikauden hallintovaliokunnan, ed. Tiusanen kolmannen perättäisen vaalikauden ympäristövaliokunnan ja ed. Jaakonsaari toisen perättäisen vaalikauden ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana. Ed. Skinnarin vuonna 1987 alkanut ja ministerikauden keskeytystä lukuun ottamatta yhtäjaksoisena jatkunut toiminta valiokuntapuheenjohtajana jatkuu edelleen, nyt talousvaliokunnan puheenjohtajana.

Kevätistuntokauden työskentely jäi, niin kuin vaalien jälkeen tyypillistä on, pääasiassa perehtymiseksi valiokuntien toimintaan ja toimialoihin. Tositoimiin päästiin syysistuntokaudella valtion vuoden 2004 talousarvioesityksen ja siihen liittyvien lakiesitysten käsittelyllä. Niiden samoin kuin muiden hallituksen esitysten käsittelystä valiokunnat selvisivät hyvin asetuissa aikatauluissa mallikkaasti pysyen. Budjetin lisäksi käsitellyistä asioista mainittakoon kiinnostusta herättäneinä esitys Fortum Oyj:n omistusjärjestelystä sekä tieliikennelain muutos, jossa yhteydessä lääkäreille säädettiin ilmoitusvelvollisuus 65 vuotta täyttäneiden terveydentilasta ajolupaa uusittaessa.

Unioniasiat

Uusia unioniasioita tuli käsiteltäväksi seuraavasti: 70 U-asiaa (perustuslain 96 §:n mukaan eduskunnan toimivaltaan kuuluvat EU-asiat), 103 E-asiaa (perustuslain 97 §:n mukaan eduskunnan tietojen saantipiiriin kuuluvat EU-asiat) ja 33 UTP-asiaa (perustuslain 97 §:n mukaan eduskunnan tietojen saantipiiriin kuuluvat ulko- ja turvallisuuspoliittiset EU-asiat). Suuri valiokunta sai lisäksi selvityksiä valtioneuvostolta 101 EU:n neuvoston kokouksesta. Koska asioiden käsittely Euroopan unionissa tyypillisesti jatkuu yksiä valtiopäiviä pidempään, suuressa valiokunnassa oli vireillä n. 800 U- ja E-

asiaa, jotka säännöllisesti otettiin käsiteltäväksi valtioneuvoston jatkoselvitysten perusteella tai neuvoston kokouksia koskevien selvitysten yhteydessä.

Erikoisvaliokunnat antoivat suurelle valiokunnalle 80 lausuntoa U-asioista ja 35 E-asioista.

EU:n tulevaisuutta käsittelevä valmistelukunta

Laekenin joulukuussa 2001 pidetyn Eurooppa-neuvoston perustama valmistelukunta eli konventti jatkoi unionin tulevan uuden perussopimuksen valmistelua kesäkuuhun 2003 asti. Konventtiin kuuluivat unionin jäsenvaltioiden ja jäsenyydestä neuvottelevien valtioiden kansanedustuslaitosten ja hallitusten sekä Euroopan parlamentin edustajat. Konventin työtä

seuraa lisäksi tarkkailijoita eri yhteisöistä. Eduskunnan edustajina konventissa toimivat vuoden 2003 valtiopäivien järjestäytymiseen asti kansanedustajat Kimmo Kiljunen (sd) ja Matti Vanhanen (kesk). Heidän varaedustajansa olivat Riitta Korhonen (kok) ja Esko Helle (vas). Uusiin valtiopäivien järjestäytyttyä varsinaisina jäseninä toimivat kansanedustajat Kimmo Kiljunen (sd) ja Jari Vilén (kok) sekä varajäseninä Hannu Takkula (kesk) ja Esko Helle (vas).

Konventin ehdotus uudeksi perustuslailliseksi sopimukseksi luovutettiin hallitusten väliselle konferenssille.

Eduskunta sai syyskuussa 2003 käsiteltävään valtioneuvoston konventin tuloksia ja valmistautumisesta hallitustenväliseen konferenssiin käsittelevän selonteon. Eduskunta käsitteli selontekoa täysistunnossaan 3. lokakuuta ulkoasiainvaliokunnan mietinnön pohjalta (VNS 2/

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta kuvassa ryhmittyneenä 5.6.2003. Puheenjohtaja Valto Koski pöydän päässä keskellä.

2003 vp - UaVM 4/2003 vp). Suuri valiokunta ja perustuslakivaliokunta antoivat puhemiesneuvoston päätöksellä lausuntonsa mietintöön. Lisäksi lausunnon antoi seitsemän erikoisvaliokuntaa.

Konferenssi kokoontui eri virkamies- ja ministerikokoonpanoissa syksyn 2003 ajan. Eduskunnan kanta esillä oleviin kysymyksiin muodostettiin suuressa valiokunnassa sekä ulkoasiainvaliokunnassa erityisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta. EU:n nykyisten ja tulevien jäsenmaiden päämiehet eivät onnistuneet sopimaan uudesta perustuslaillisesta sopimuksesta Brysselissä 12.-13. joulukuuta pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Joulukuun 18. päivänä pääministeri antoi eduskunnalle ilmoituksen hallitusten välisen konferenssin johdosta. Konferenssia jatketaan näillä näkymin vielä 2004, jos jäsenvaltiot pääsevät sopimukseen keskeisistä institutionaalisista kysymyksistä.

Valiokuntien kokoukset

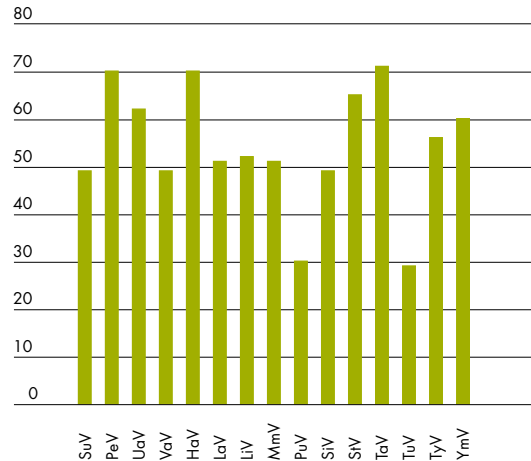
Valiokunnat pitivät vuoden 2003 valtiopäivillä kokouksia seuraavasti:

• suuri valiokunta (SuV)	49
• perustuslakivaliokunta (PeV)	70
• ulkoasiainvaliokunta (UaV)	62
• valtiovarainvaliokunta (VaV)	49
• hallintovaliokunta (HaV)	70
• lakivaliokunta (LaV)	51
• liikenne- ja viestintävaliokunta (LiV)	52
• maa- ja metsätalousvaliokunta (MmV)	51
• puolustusvaliokunta (PuV)	30
• sivistysvaliokunta (SiV)	49
• sosiaali- ja terveysvaliokunta (StV)	65
• talousvaliokunta (TaV)	71
• tulevaisuusvaliokunta (TuV)	29
• työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta (TyV)	56
• ympäristövaliokunta (YmV)	60

Yhteensä

1029

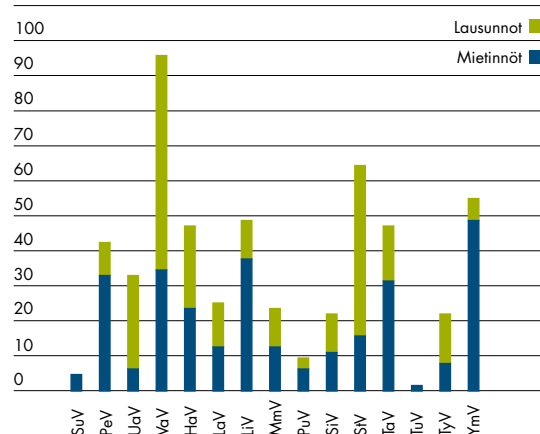
VALIOKUNTIEN KOKOUKSET 2003

Valiokunnat pitivät yhteensä 1 029 kokousta. Suuri valiokunta piti istuntokauden ulkopuolella kaksi kokousta kesätauolla ja kaksi vuoden 2004 tammikuussa.

Valtiovarainvaliokunta työskenteli perinteiseen tapaan yhdeksään jaostoon jakautuneena. Suuressa valiokunnassa oli työjaoston lisäksi EU:n tulevaisuutta pohtiva jaosto ja WTO-jaosto.

Valiokunnissa käsitellyt asiat

	Mietinnöt yhteensä	Lausunnot yhteensä	Niistä lausuntoja toiselle valiokunnalle (PL 74, TJ 32.3)	Niistä lausuntoja unioni asioissa SuV:lle; SuV:n ja UaV:n osalta lausunnot VN:lle EU-asioissa (PL 96.2, TJ 38.1)	Selvitykset Saatuja selvityksiä (PL 47.2)	Niistä annettuja lausuntoja
Suv		3	2		1*)	1
PeV	6	21	20	1		
UaV	17	4	2		2*)	2
VaV	39	22	3	19		
HaV	15	15	8	5	3	2
LaV	8	8	2	6		
LiV	7	24	2	21	1	1
MmV	7	8	2	6		
PuV	2	4	4			
SiV	7	7	4	3		
StV	31	10	4	6		
TaV	10	20	4	16	1	
TuV		1	1			
TyV	9	5	2	3		
YmV	4	31	4	26	2	1

*) PL 97.1 perusteella

Matkat

Valiokunnat tekivät opinto- ja tutustumismatkoja ulkomaille vuoden 2003 valtiopäivien aikana lähinnä valtuuskuntakokoonpanoissa (suluissa oleva ensimmäinen luku osoittaa matkaan osallistuneiden edustajien määrän ja jälkimmäinen vastaavasti virkamiesten määrän).

1. Suuren valiokunnan matkat

- Ateena (6 + 1)
- Bryssel (2 + 1)
- Geneve (1 + 1)
- Ateena (4 + 1)
- Geneve (2 + 1)
- Cancun (2 + 1)
- Rooma (5 + 1)
- Rooma (1 + 1)
- Bryssel (2)
- Praha (4 + 1)

2. Erikoisvaliokuntien matkat

- PeV / Tallinna (11 + 3)
- PeV / Geneve, Bern ja Strasbourg (8+2)
- PeV / Haag ja Luxemburg (7 + 2)
- UaV / New York ja Washington (7 + 2)
- UaV / Tukholma (6 + 1)
- UaV / Pariisi (15 + 3)
- UaV / Moskova (7 + 2)

- VaV / puheenjohtajisto / Lontoo ja Frankfurt (10 + 3)
- VaV / Sitj / Budapest (10 + 1)
- VaV / Tpj / Amsterdam, Haag ja Marseille (10 + 1)
- VaV / Ayj / Costa Rica ja Peru (9 + 2)
- VaV / VeJ / Washington ja New York (10 + 2)
- VaV / Ktj / Milano (7 + 1)
- HaV / Irlanti (13 + 2)
- LaV / Haag ja Luxemburg (16 + 2)
- LiV / Geneve (17 + 3)
- MmV / Rooma ja Milano (15 + 2)
- PuV / Kosovo, Makedonia ja Itävalta (15 + 3)
- PuV / Ruotsi ja Viro (16 + 3)
- SiV / Madrid (15 + 2)
- StV / Rooma (14 + 3)
- StV / Tallinna (14 + 2)
- TaV / Praha (13 + 3)
- TaV / New York ja Washington (9 + 1)
- TyV / Pariisi (12 + 2)
- TyV / Geneve (5 + 1)
- TyV / Rooma (2 + 1)
- YmV / New York (3)
- YmV / Berliini (2)
- YmV / Ateena (3)
- YmV / Tallinna ja Riika (11 + 4)
- YmV / Strasbourg (2)
- YmV / Milano (5 + 1)

Eräitä ulkomaanmatkoja on lisäksi tehty pienemmällä kokoonpanolla. Valiokunnat ovat tehneet myös kotimaassa lyhyitä opinto- ja tutustumismatkoja.

EDUSKUNNAN KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kansainväliset puhemieskokoukset ja parlamenttivaltuuskuntien vierailuvaihto

Eduskunnan puhemies osallistui Islannissa helmikuussa järjestettyyn pohjoismaiseen puhemieskokoukseen. Lisäksi puhemies osallistui Liettuan Palangassa kesäkuussa järjestettyyn Pohjoismaiden ja Baltian maiden puhemiesten kokoukseen. Kokouksen aiheita olivat mm. kansallisten parlamenttien rooli ja yhteistyö laajentuvassa EU:ssa sekä transatlanttisen yhteistyön parlamentaarinen ulottuvuus. EU-maiden puhemieskokous pidettiin Ateenassa toukokuussa 2003.

Eduskunnan puhemiehen johtamat parlamenttivaltuuskunnat vierailivat kertomusvuonna Islannissa, Ruotsissa ja Virossa. Varapuhemies osallistui Intian parlamentin 50-vuotisjuhlaan tammikuussa New Delhissä sekä Latvian parlamentin 10-vuotisjuhlaan Riikassa heinäkuussa.

Virallisen vierailun Suomeen tekivät Ruotsin riksdagenin puhemies, Unkarin parlamentin varapuhemies ja Kiinan kansan poliittisen neuvonantajan kokouksen varapuhemies.

Kertomusvuonna eduskunnassa vieraili kolmisenkymmentä muuta parlamentaarikkovaltuuskuntaa. Lisäksi Suomen vierailunsa yhteydessä eduskunnassa kävivät Kanadan kenraalikuvernööri, Mosambikin ja Kirgisian presidentit sekä Ruotsin kuningas Kaarle XVI Kustaa.

Euroopan parlamentin puhemies Pat Cox ja puhemies Paavo Lipponen: nimi eduskunnan vieraskirjaan 22.5.

Kansainväliset parlamenttien- väliset yhteistyöjärjestöt

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO

Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2003 toiminnassa keskityttiin toisaalta Pohjolan kansalaisten oikeuksien parantamiseen ja maiden välisen rajaesteiden poistamiseen, toisaalta kansainvälisiin asioihin kuten Pohjolan ja pohjoismaisen yhteistyön asemaan EU:n laajentumisen jälkeisessä Euroopassa, Itämeri-yhteistyöhön, EU:n pohjoiseen ulottuvuuteen sekä lähi-alueyhteistyön haasteisiin Baltian maiden EU-jäsenyyden jälkeen. Yhteistyö Baltian maiden, Benelux-maiden mutta myös Ison-Britannian ja Irlannin parlamentaarisen yhteistyöjärjestön sekä Venäjän valtionduuman ja liittoneuvoston kanssa jatkui aktiivisesti. Vuosi huipentui Oslosa 27.- 29. lokakuuta pidettyyn 55. istuntoon.

Pohjoismaiden neuvoston viiden valiokunnan organisaatio toimi nyt toista vuotta ja osoittautui toimivaksi. Yhteistyön tiivistäminen kansallisten parlamenttien ja niiden valiokuntien kanssa, raportoinnin tehostaminen kansallisella tasolla ja pohjoismaisen yhteistyön kansallinen ankkurointi yleensäkin olivat keskeisiä niin neuvoston kuin Suomen valtuuskunnan toiminnassa.

Suomen valtuuskunta päätti loppuvuodesta ottaa käyttöön suositusten raportointi- ja seuranta järjestelmän. Samalla sovittiin yhteistyöministerin raportoinnista valtuuskunnalle. Suomen valtuuskunta järjesti PN:n kesäkuun kokoukset Lappeenrannassa ja Viipurissa. Se osallistui myös 12. parlamentaarisen Itämeri-kokouksen järjestämiseen Oulussa.

EUROOPAN NEUVOSTON PARLAMENTAARINEN YLEISKOKOUS

Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous hyväksyi kertomusvuonna 88 raport-

tia. Yleiskokous tarkkailee demokratian tilaa jäsenmaissa kokonaisvaltaisesti monitorointikomiteassa ja sektorikohtaisesti erityiskomiteoissa (esim. kulttuurikomitea, oikeudellinen komitea, tasa-arvokomitea). Yhteiskunnallinen kehitys asettaa haasteita demokratialle sekä uusissa että vanhoissa jäsenmaissa. EN:n lähestymistapa perustuu ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamiseen.

Monitorointi on jatkuva prosessi, jossa tarkastellaan demokraattisten instituutioiden, lainsäädännön ym. kehitystä erityisesti liittymisen yhteydessä tehtyjen jäsenituumusten ja velvoitteiden valossa. Monitoroinnin kohdemaita ovat Albania, Armenia, Azerbaidžan, Bosnia-Hertsegovina, Georgia, Moldova, Serbia ja Montenegro, Turkki, Ukraina ja Venäjä. Kehitys on huolestuttava useissa jäsenmaissa kuten Kaukasiassa (Georgia, Armenia ja Azerbaidžan), Ukrainassa ja Venäjällä. Demokratiaan liittyviä ongelmia on myös "vanhoissa jäsenmaissa".

Vaalitarkkailu on sekä osa monitorointia että itsenäistä toimintaa ja toteutetaan usein yhteistyössä muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa (kuten ETYJ ja EP). Vuonna 2003 EN on tarkkaillut presidentinvaaleja Azerbaidžanissa sekä parlamenttivaaleja Armeniassa, Georgiassa, Serbiassa ja Venäjällä.

Serbia-Montenegro liittyi EN:n jäseneksi huhtikuussa 2003 sen 45. jäsenmaana. Vain kaksi eurooppalaista valtiota on EN:n ulkopuolella. Monaco liittyy jäseneksi piakkoin. Valko-Venäjän poliittiset olot estävät jäsenyyden lähivuosina. Israel, Kanada ja Meksiko osallistuvat tarkkailijoina yleiskokouksen toimintaan.

PARLAMENTTIENVÄLINEN LIITTO

Parlamenttienvälinen liitto –IPU– saattoi loppuun useita vuosia kestäneen sääntöuudistuksensa. Vuoden kokoukset pidettiin Santiago de Chilessä ja Genevessä. Chilen kokouksen osal-

ta eduskunnan osallistumista rajoitti vaalien läheisyys ja valtuuskunta oli normaalia pienempi. Uudet säännöt tiivistävät järjestön toimintaa ja hieman pienentävät valtuuskuntien kokoa. Tulevaisuudessa toinen vuoden suurista IPU:n yleiskokouksista järjestetään pysyvästi Genevessä, jossa sijaitsee järjestön päämaja.

ETYJ:N SUOMEN VALTUUSKUNTA

ETYJ:n Suomen valtuuskunta on osallistunut aktiivisesti ETYJ:n yleiskokouksen toimintaan. Edellisellä vaalikaudella valittu valtuuskunta osallistui talvi-istuntoon helmikuussa 2003 Wienissä (pysyvä komitea ja kolmen komitean yhteiskokous). Pysyvä komitea teki helmikuussa merkittävän päätöksen hyväksyessään Valko-Venäjän valtuuskunnan valtakirjat. ETYJ:n yleiskokouksen kaikki 55 jäsenmaata osallistuvat nyt toimintaan täysipainoisesti.

Valtuuskunta osallistui yleiskokouksen täysistuntoon Rotterdamissa heinäkuussa. Täysistunnon teema oli ETYJ:n rooli Euroopan uudessa arkkitehtuurissa mm. EU:n ja NATO:n laajentumisen jälkeen.

Lisäksi valtuuskunnan edustajat osallistuvat teemakonferensseihin Bernissä (aiheena pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytykset) ja Roomassa (aiheina uskonnonvapaus sekä Välimeren maiden foorumi).

ITÄMEREN PARLAMENTAARIKKOKONFERENSSIN SUOMEN VALTUUSKUNTA

Itämeriyhteistyön painoarvo eduskunnan kansainvälisissä yhteyksissä vahvistui, kun puhemiesneuvosto nimesi ensimmäistä kertaa koko vaalikaudeksi viisi kansanedustajaa käsittävän valtuuskunnan.

Valtuuskunnan työssä keskeistä oli valmistautuminen Oulussa syyskuussa 2003 järjestettyyn Itämeriparlamentaarikoiden 12. konfe-

Ulkomaisten vieraiden joukossa oli myös Kroatian presidentti, jota puhemies kuvassa opastaa

renssiin. Konferenssi hyväksyi yksimielisesti päätöslauselmat tietoyhteiskunnan kehittämisestä Itämeren alueella sekä merenkulun turvallisuuden edelleen parantamisesta ympäristönäkökohdat huomioiden.

ARKTISEN ALUEEN PARLAMENTAARIKKOKONFERENSSI

Puhemiesneuvoston asettama pysyvä valtuuskunta edustaa Suomea kahden vuoden välein järjestettävässä Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssissa. Siihen kuuluvat arktisen alueen maiden parlamentit (Pohjoismaat, Kanada, Venäjä ja Yhdysvallat sekä Euroopan parlamentti). Alkuperäiskansojen keskeiset järjes-

töt ovat pysyviä osanottajia. Valtuuskunta on edustettuna myös Arktisen alueen pysyvässä parlamentaarikkokomiteassa.

NATON PARLAMENTAARINEN YLEISKOKOUS

Suomen valtuuskunta osallistui molempiin sääntömääräisiin yleiskokouksiin vuonna 2003. Järjestön kevätkokous järjestettiin Prahassa ja syyskokous Orlandossa. Molempien kokousten asialistaa voimakkaasti värittivät Irakin sota sekä kansainvälinen terrorismi. Suomen valtuuskunta on yleiskokouksen liitännäisjäsen. Suomalaiset kansanedustajat eivät osallistu järjestön päätöksentekoon, mutta omaavat puheoikeuden.

LÄNSI-EUROOPAN UNIONIN PARLAMENTAARINEN YLEISKOKOUS

Eduskunnan valtuuskunta osallistuu huomioitijana Länsi-Euroopan Unionin (WEU) parlamentaarisen yleiskokouksen toimintaan. Kaksi kertaa vuodessa pidettävien istuntojen lisäksi eduskunta oli edustettuna Italian Bavenossa järjestetyssä puolustuspoliittisessa konferenssissa. Toiminnan pääaiheet ovat olleet EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa koskevien päätösten seuranta sekä Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan parlamentaarisen ulottuvuuden vahvistaminen.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Eduskunnan kanssakäyminen Maailmanpankin kanssa on jatkunut ja tiivistynyt. Yhteistyönä järjestettiin hallintoa ja parlamenttien roolia käsittelevä seminaari syyskuussa Keski- ja Etelä-Amerikan maiden kansanedustajille. Lisäksi eduskunta osallistuu pankin ja sen kanssa yh-

teistyössä toimivien muiden parlamenttien ja järjestöjen koulutustilaisuuksiin ulkomailla ja järjestää tilaisuuksia Suomessa. Eduskunta osallistui mm. National Democratic Institutun Marokon parlamentin naiskansanedustajille järjestämään koulutusseminaariin ja parlamentaariseen koulutusseminaariin Rabatissa.

Eduskunta oli kertomusvuonna edustettuna myös Euro-aasialaisessa nuorten parlamentaarikkojen kokouksessa Kiinassa, aasialais-eurooppalaisessa nuorten johtajien symposiumissa Vietnamissa sekä Itämeren alueen naiskonferenssissa Tallinnassa.

Eduskunnan virallisen kansainvälisen toiminnan lisäksi kansainvälisiä yhteyksiä ylläpitävät kansanedustajien ystävyysryhmät sekä toimintaryhmät kuten Eduskunnan ihmisoikeusryhmä, Habitat-ryhmä, väestöryhmä, globaali-etiikkaryhmä ja PGA (Parliamentarians for Global Action). Ihmisoikeusryhmä on puolen sadan edustajan tiedonhankintaverkosto, joka vuonna 2003 järjesti kuulemis- ja keskustelutilaisuuksia mm. ihmisoikeuspoliittisesta selonteosta, ihmiskaupasta, YK:n vuosituhattavoitteista ja siiviliikriisinhallinnasta. Maalisvaalien jälkeen järjestäytyneitä ystävyysryhmiä oli vuoden 2003 lopussa 37.

EDUSKUNNAN TIEDOTUSTOIMINTA

Eduskunnan tiedotuksen painopisteitä olivat kansalaisten informaatiopalvelun, verkkoviestinnän ja mediatiedotuksen kehittäminen.

Uusien edustajien ja toimielinten tekemiseksi tunnetuksi julkistettiin keväällä Internetissä laaja kansanedustajatietokanta. Myöhemmin ilmestyi Eduskunta 2003 –matrikkeli. Eduskunnan henkilötietokantojen uudistaminen tapahtui tiedotuksen johdolla.

Eduskunnan Internet –palvelun kokonais-uudistus käynnistyi Uutisruutu –pilotilla (ruots. Nyhetsrutan). Uutisruutu avattiin marraskuussa sisäisessä verkossa ja seuraavien valtiopäivien alkaessa osoitteessa www.eduskunta.fi. Uutisruudussa kerrotaan, mitä eduskunnassa tapahtuu tänään. Uutiset keskittyvät täysistuntoihin ja valiokuntatyöhön. Etusivulta on suorat linkit käytetyimpiin tietokantoihin ja mahdollisuus tilata tiedotevinkit omaan sähköpostiin.

Eduskunnan kotisivulta osoitteesta www.eduskunta.fi löytyvä Uutisruutu kertoo eduskunnan tuoreimmat kuulumiset ja tapahtumat.

Edusnet koululaisille

Koululaisille suunnattu uusi Edusnet –oppimisympäristö (ruots. Rixnet) julkistettiin Internetissä joulukuussa. ”Kirjatiedon” lisäksi palvelussa

on eduskunnasta ja kansanedustajien työstä kertovia videoita sekä vuorovaikutteisia toimintoja, mm. vaali- ja budjettilaskurit, tietovisa ja muistipeli. Palvelun tueksi tuotettiin Edusnet-aineistoja, joita jaetaan kouluihin, kirjastoihin sekä eduskunnassa vieraileville koululaisryhmille.

Lisärakennuksen kansalaisten infopisteen toteutus käynnistyi. Tavoitteena on lisätä avoimuutta ja vuorovaikutusta. Syksyllä 2004 eduskunnalla on palvelupiste, jonne kansalainen voi poiketa suoraan kadulta. Toimintavuonna aloitettiin myös eduskunnan koko esittelyaineistojen uudistus.

Eduskunta oli mukana keväällä Lapsi 2003 –messuilla Helsingissä ja syksyllä Apuväline 2003 –messuilla Tampereella.

Yli sata tuhatta vierasta

Eduskunta, jonka talon kansalaiset äänestivät rakennusperinnevuoden merkeissä maan toiseksi pidetyimmäksi rakennukseksi, kiinnosti ihmisiä. Eduskuntatalossa vieraili toimintavuonna yli sata tuhatta kävijää. Osa vieraista tutustui eduskuntaan opastetuilla kierroksilla, osa seurasi istuntosalityötä lehteriltä ja osa tapasi kansanedustajia tai osallistui asiantuntija-tapaamisiin ja -seminaareihin.

Kansalaisten puhelin- ja sähköpostipalvelussa korostuivat verotuksen ja sosiaalietuuksien muutoksiin liittyvät kysymykset.

Viestintää ruotsin kielellä lisättiin ja uuden kielilain mukaisen palvelun varmistamiseksi tehtiin ohje ruotsinkielisestä tiedottamisesta.

Mediatiedotus aktivoitui

Akkreditointien ajantasaistamisen jälkeen eduskuntaan oli akkreditoituna 135 politiikan

Eduskunnan lehtilukusali on suosittu niin kansanedustajien kuin henkilökunnankin keskuudessa. Lehtilukusalista löytyvät kaikki kotimaiset sanoma- ja paikallislehdet, tärkeimmät aikakauslehdet sekä koko joukko ulkomaisia lehtiä.

toimittajaa valtakunnallisista uutismedioista ja suurista maakuntalehdistä. Kuvaajien määrä nousi 70:een, kun myös tv-kuvaajat saivat akkreditoinnin.

Eduskunta oli edelleen keskeinen aihe uutis- ja ajankohtaismedioissa. Kevään isoja teemoja olivat eduskuntavaalit sekä hallitusten muodostamiseen ja hallitusohjelmiin liittyvät asiat. Syksyllä korostuivat valtion talousarvio sekä Euroopan unionin tulevaisuuteen liittyvät asiat. Yleisradio lähetti suorina lähetyksinä suullisia kyselytunteja ja kiinnostavampia eduskuntakeskusteluja.

Tiedotuspalvelua parannettiin viikko- ja ajankohtaistiedotteilla, tiedotustilaisuuksilla

sekä taustoittavilla tapaamisilla. Yhteydenpitoa maakuntamedioihin tiivistettiin. Puhemiesneuvosto hyväksyi valiokuntien tiedotusohjeen ja valiokuntien tiedottajat toimivat aiempaa aktiivisemmin. Suuren valiokunnan jokaisesta kokouksesta laadittiin erillinen tiedote.

Politiikan toimittajat ry:n kanssa järjestettiin Kansanedustaja ja media -seminaari, joka oli osa kansanedustajien perehdyttämiskoulutusta.

Sisäinen tiedote Info ilmestyi istuntokausien aikana kaksi kertaa kuukaudessa. Edustajien, avustajien ja virkamiesten käyttöön tuotettiin perinteinen kansanedustajan kalenteri. Vaalikaudesta tehtiin nelivuotiskertomus sekä katsaukset kevät- ja syysistuntokaudesta 2003.

ORGANISAATIO, TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Eduskunnan kanslian organisaatio ja tehtävät

Kansliatoimikunnan alaisena toimivan eduskunnan kanslian tehtävänä on luoda eduskunnalle edellytykset suorittaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät. Eduskunnan kanslia jakaantuu keskuskansliaan ja hallinto-osastoon. Lisäksi kansliassa ovat valiokuntasihteeristö sekä osastojaon ulkopuoliset kansainvälisten asiain yksikkö ja tieto- ja viestintäyksikkö. Kanslian päällikkönä toimii eduskunnan pääsihteeri.

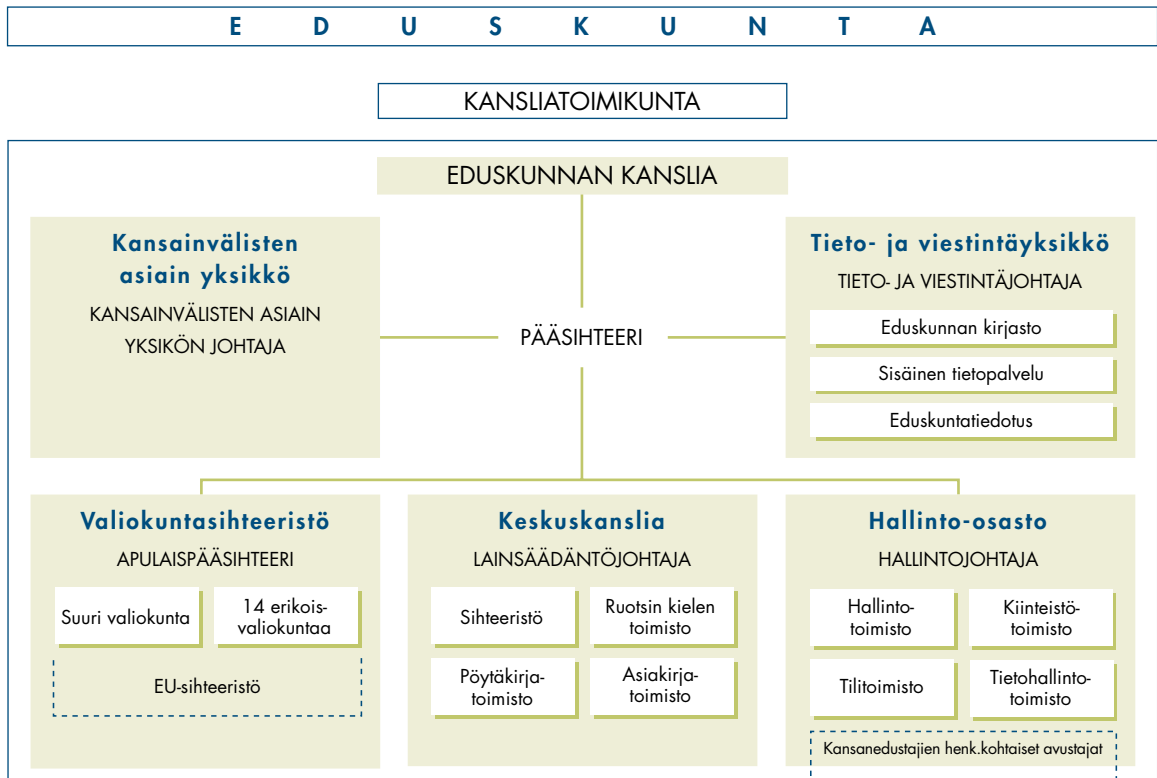
Eduskunnan kanslian lisäksi eduskunnan yhteydessä toimii kolme virastoa: eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, valtioneuvoston kanslia ja valtioneuvoston tarkastusvirasto.

Keskuskanslialle kuuluvat eduskunnan täysistuntoihin liittyvät valmistelu-, täytäntöönpano ja palvelutehtävät, valtiopäiväasiakirjojen

ja rekisterien valmistaminen ja julkaiseminen sekä asiakirjojen jakelu ja varastointi. Keskuskansliassa on pöytäkirjatoimisto, ruotsin kielen toimisto ja asiakirjatoimisto. Keskuskanslian päällikkönä toimii eduskunnan lainsäädäntöjohtaja.

Valiokuntasihteeristön tehtävänä puolestaan on huolehtia valiokuntien tarvitsemista sihteeripalveluista sekä valiokunnissa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja siihen liittyvien avustavien toimintojen järjestämisestä. Valiokuntasihteeristön päällikkö on eduskunnan apulaispääsihteeri.

Valiokuntasihteeristöön kuuluvan EU-sihteeristön päätehtävänä on koordinoida eduskunnan EU-yhteyksiä. EU-sihteeristöön kuuluvat suuren valiokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan sihteeristöt sekä suuren valiokunnan tiedottaja ja Brysselissä toimiva eduskunnan erityisasiantuntija, joka raportoi säännöllisesti

eduskuntaan vaikuttavasta EU:n päätöksenteosta.

Hallinto-osasto huolehtii kansliatoimikunnan kokousten valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta. Se käsittelee mm. asiat, jotka koskevat eduskunnan talousarviota ja taloudenhoitoa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua, eduskuntataloa, tietohallintoa sekä eduskunnan henkilöstöä. Lisäksi osasto käsittelee ne muut eduskunnan kanslian hallintoasiat, jotka eivät kuulu toisille toimintayksiköille. Hallinto-osastolla on hallintotoimisto, tilitoimisto, kiinteistötoimisto ja tietohallintotoimisto. Hallinto-osaston päällikkönä on eduskunnan hallintojohtaja.

Eduskunnan kansliassa on lisäksi kansainvälisten asiain yksikkö ja tieto- ja viestintäyksikkö. Tieto- ja viestintäyksikössä on Eduskunnan kirjasto, sisäinen tietopalvelu ja eduskuntatiedotus.

Kansanedustajien avustajat sijoittuvat organisatorisesti lähinnä hallinto-osastolle. Avustajat ovat työsopimussuhteessa eduskunnan kansliaan ja työsopimuksen allekirjoittaa työnantajan puolelta eduskunnan hallintojohtaja.

Eduskunnan taloudenhoito

Eduskunnan menot vuonna 2003 olivat 101.4 milj. euroa. Menojen kasvu vuoteen 2002 verrattuna oli 27 %. Kasvu johtui erityisesti eduskunnan lisärakennuksen 23.2 milj. euron rakentamisrahasta. Ilman lisärakennuksen investointirahaa eduskunnan käyttömenot olivat 11,6 % edellisvuotta suuremmat.

Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka on vuodesta 2001 alusta lähtien toiminut eduskunnan yhteydessä, on erillinen tilivirasto, joka laatii oman toimintakertomuksensa ja oman tilinpäätöksensä. Sen luvut eivät sisälly eduskunnan tilinpäätökseen.

Talousarvioon nähden eduskunnan menot olivat 6.5 milj. euroa budjetoitua pienemmät. Talousarvion toteutuma oli siten 94 prosenttia. Vuonna 2002 toteutuma oli 95,6 %. Vuoden 2003 säästö johtui siitä, että lisärakennuksen kaluste- ja taidehankintaan budjetoitu 1.9 milj. euroa jäi täysin käyttämättä. Valitusten takia rakentaminen alkoi suunniteltua myöhemmin, jolloin kalustamisen aloitus siirtyi vuoden 2003 lopusta tapahtuvaksi kokonaisuudessaan vuoden 2004 aikana. Muita menoja, joissa toteutuma oli merkittävästi budjetoitua pienempi, olivat ilmoitus-, lehti- ja puhelinkulut runsaat 1.2 milj. euroa sekä painatusmenot lähes 0.9 milj. euroa.

Eduskunta lainsäädäntöelimenä tuli käyttömenojensa osalta vuonna 2003 maksamaan 14,10 euroa jokaista suomalaista kohden. Vuonna 2002 kustannus oli 12,50 euroa. Suomen valtion menoista eduskunnan menojen osuus oli vuonna 2003 noin 0,3 prosenttia aiempien vuosien tapaan.

Kansanedustajien palkkiot, kulukorvaukset ja kotimaan matkakustannukset olivat yhteensä 18.1 milj. euroa, missä kasvua edelliseen vuoteen oli 2,1 %. Eduskunnan palkkiotoimikunnan esityksen mukaisesti edustajapalkkioita tarkistettiin 1.9.2003 lukien noin 9,4 %:lla.

Kansanedustajien avustajien välittömät kustannukset vuonna 2003 olivat 5.6 milj. euroa, missä kasvua edelliseen vuoteen nähden oli lähes 7 %. Vuoden 2003 lopussa oli avustajia yhteensä 184.

Kansanedustajien ja heidän avustajiensa välittömät kustannukset vuonna 2003 olivat yhteensä 23.7 milj. euroa, mikä oli 27 prosenttia eduskunnan kaikista menoista.

Muita merkittäviä menoeriä eduskunnassa olivat virkamieskunnan palkka- ja henkilöstömenot lähes 23 milj. euroa, tietotekniikan käyttö- ja laitehankintamenot yhteensä 5.8 milj. euroa, rakennusten käyttö- ja kunnossapitome-

not 2.9 milj. euroa, ulkomaanmatkat 2,2 milj. euroa ja painatusmenot 1.4 milj. euroa.

Omassa painatustoiminnassa eduskunta siirtyi offsetpainatuksesta digitaaliseen painatustekniikkaan hankkimalla 380.000 euron hintaisen kopiolaitteiston.

Eduskuntaryhmien kanslioiden käyttövarat olivat 3.2 milj. euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 1,9 prosenttia. Keskimääräinen tuki eduskuntaryhmille oli 1.350 euroa kuukaudessa edustajaa kohden (vuonna 2002 tuki 1.325 euroa).

Eduskunnan tilinpäätökseen sisältyvät kansanedustajien ja eduskunnan kanslian lisäksi

myös valtiontilintarkastajain kanslian ja eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian menot.

Valtiontilintarkastajain kanslian menot olivat vuonna 2003 yhteensä 1.5 milj. euroa. Menot olivat hiukan pienemmät kuin vuonna 2002, koska osa viroista oli osan vuotta täyttämättä. Siitä myös johtui, että budjetin toteutuma oli 89,1 %.

Oikeusasiamiehen kanslian menot olivat vuonna 2003 runsaat 3.3 milj. euroa, missä on kasvua edelliseen vuoteen nähden 7,7 %. Kansliaan oli aiempien vuosien tapaan palkattu määräraikaista, tilapäistä henkilökuntaa kanteluruuhkan käsittelyyn. Talousarvioon nähden oikeusasiamiehen menot toteutuivat 94,7 prosenttisesti.

Eduskunnan lisärakennus nousee Pikkuparlamentin tontille. Monumentaalinen päärakennus taempana. Kuva otettu syksyllä 2003.

Vuoden 2003 aikana eduskunnan lisärakennuksen toteuttamiseen käytettiin vuosien 2001 ja 2002 siirryneitä määrärahoja yhteensä 6.8 milj. euroa sekä vuoden 2003 investointirahaa 13.5 milj. euroa. Vuoden 2003 määrärahasta siirtyi 9.7 milj. euroa käytettäväksi vuoden 2004 aikana.

Eduskunnan henkilöstö

Vuoden 2003 lopussa eduskunnan kansliassa oli yhteensä 433 virkaa, joista määräaikaisia virkasuhteita oli 24. Avoinna ja ilman hoitajaa oli 13 virkaa. Valtiontilintarkastajain kansliassa oli vuoden 2003 lopussa 16 virkaa, joista täyttämättä oli kolme. Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa oli täytettynä 54 virkaa, joista määräaikaisia virkasuhteita oli kahdeksan.

Vuoden 2003 aikana eduskunnan kansliaan perustettiin 16 uutta virkaa: valiokuntasihteeristöön kuusi valiokuntaneuvoksen, kolme osastosihteerin ja yksi toimistosihteerin, ruotsin kielen toimistoon kielenkääntäjän, hallintotoimistoon kehittämissuunnittelijan ja puhelinkeskuksen hoitajan, kiinteistötoimistoon virastoavustajan sekä tietohallintotoimistoon kaksi sovellusneuvojan virkaa.

Eduskunnan kanslian eri yksiköissä vakinaisia ja määräaikaisia virkoja oli täytettyinä vuosien 1997-2003 lopussa seuraavasti:

	03	02	01	00	99	98	97
Keskuskanslia	67	66	64	71	70	69	65
Valiokunnat	56	55	53	48	48	48	43
Hallinto-osasto	195	191	178	169	171	174	167
Osastojen ulkopuoliset*	102	106	105	32	30	31	30
Yhteensä	420	418	400	320	319	322	305

* sisältää pääsihteerin välittömässä alaisuudessa työskentelevän henkilöstön, kansainvälisten asian yksikön, puhemiesten erityisavustajat sekä tieto- ja viestintäyksikön, johon kuuluvat Eduskunnan kirjasto, sisäinen tietopalvelu ja eduskuntatiedotus. Kansanedustajien henkilökohtaiset avustajat, joita vuoden 2003 lopussa oli 184, eivät sisälly taulukon lukuihin.

Henkilöstöpoliittinen ohjelma: Kansliatoimikunta hyväksyi helmikuussa 2003 eduskunnan kanslian henkilöstöpoliittisen ohjelman. Ohjelma pohjautui edellisenä vuonna vahvistettuun eduskunnan kanslian henkilöstöstrategiaan 2002 - 2006 ja siinä vahvistettuihin eduskunnan kanslian arvoihin, joita ovat oikeudenmukaisuus, avoimuus, luotettavuus, palveluhenkisyys, tasa-arvoisuus ja tuloksellisuus. Henkilöstöpoliittinen ohjelma valmisteltiin yhteistyössä eduskunnan henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Koulutus: Eduskunnan kanslian järjestämään kansanedustajille ja kanslian henkilöstölle suunnattuun kieli-, tietotekniikka- ja muuhun henkilöstökoulutukseen käytettiin kertomusvuonna yhteensä 423 000 €. Kielikoulutukseen osuus summasta oli 175 000 €, josta kansanedustajien kielikoulutukseen käytettiin 75 000 €. Englantia, ruotsia, ranskaa, saksaa, espanjaa ja venäjää opiskellaan eduskunnassa mm. viikoittaisissa pienryhmissä, pari- ja yksityistunneilla, intensiivikursseilla ja ulkomailla järjestettävillä kielikursseilla.

Tietotekniikkakoulutuksen osuus koulutuksen kokonaissummasta oli 140 000 €. Kertomusvuonna suuri osa eduskunnassa työskentelevistä koulutettiin tietohallintotoimiston toimesta uuden, vuonna 2003 käyttöönotetun MS Office – toimistojärjestelmän käyttäjiksi. Koulutukseen käytettiin n. 880 oppilastyöpäivää. Koulutusprojekti jatkuu vuonna 2004. Tietotekniikkaan ja eduskunnan tietojärjestelmiin liittyvää koulutusta järjestettiin sekä eduskunnan omissa opetustiloissa, oman koulutushenkilöstön ja ulkopuolisten asiantuntijoiden johdolla että talon ulkopuolella järjestettävissä koulutustapah-tumissa.

Muun henkilöstökoulutuksen osuus kokonaissummasta oli 108 000 € ja koulutukseen käytettiin n. 800 oppilastyöpäivää. Merkittävin yksittäinen ja koko kanslian henkilöstölle suunnattu koulutusinvestointi vuonna 2003 oli

Puhemies Lipponen vastapäätään vuorineuvos Reino Hanhinen YIT:stä myhäilevät eduskunnan lisärakennuksen harjannostajaisissa 27.11.2003. Hanhisen vieressä lisärakennuksen projektipäällikkö, toimistopäällikkö Pauli Lahti.

kehityskeskustelukoulutus, jonka tehtävänä oli perehdyttää syksyn aikana käynnistyneeseen kehityskeskusteluprosessiin. Sekä koulutusta että kehityskeskusteluja jatketaan keväällä 2004.

Työterveyshuolto: Eduskunnalla on oma työterveysasema, minkä lisäksi työterveyshuollon palveluja ostettiin eduskunnan kanslian ja Mehiläinen Oy:n sopimukseen perustuen Forumin lääkäriasemalta, jonne on keskitetty eduskunnassa työskentelevien kansanedustajien avustajien työterveyshuolto.

Kerhot: Eduskunnassa toimi vuoden 2003 aikana yhteensä 19 kerhoa ja toimintaryhmää, joiden toimintaa kansliatoimikunta avusti 104.000 eurolla. Niihin kuuluu jäseninä sekä

kansanedustajat että eduskunnan henkilökunta ja ne ovat tärkeä osa eduskunnan työkykyä ylläpitävää toimintaa.

Kiinteistö ja toimitilat

Eduskuntakiinteistöjen huollosta, korjaustehtävistä ja rakennuttamisesta sekä turvallisuustehtävistä on huolehdittu kiinteistötoimiston oman henkilökunnan voimin. Suurehkot hankkeet on teetetty tarjouskilpailun perusteella ulkopuolisilla urakoitsijoilla.

Eduskuntakiinteistöjen rakennustilavuus on 215.826 m³, rakennusbruttoala 55.650 m² ja tontti 15.697 m². Siivottava pinta-ala on 33.940

m². Valtiontilintarkastajien kanslia ja Valtiontalouden tarkastusvirasto ovat vuokratiloissa Annankatu 44:ssä sijaitsevassa valtion virastotalossa. Graniittitalossa Jaakonkatu 3:ssa on vuokratilaa eduskunnan kanslian käytössä 42 työhuonetta 1110 m². Kiinteistötoimisto hoitaa eduskunnan henkilöstön käytössä olevan Palolammen vapaa-aikakiinteistön.

Eduskunnan sähkönjakelu ja tiedonvälitys sekä tietokonejärjestelmien toiminta on turvattu yleisen sähkönjakelun katketessa erilaisin varajärjestelmin. Eduskunnan toiminta voi jatkua olemassa olevin väestönsuojelujärjestelyin myös kriisiaikana.

Eduskunnan lisärakennuksen rakentamista jatkettiin koko kertomusvuoden ajan. Hanke toteutetaan tilaajavetoisena projektinjohtourakkana. Arkkitehtikilpailun voittanut Helin & Co Arkkitehdit jatkoi hankkeen suunnittelua. Rakennustyöt aloitettiin kallio- ja maanrakennustyöillä maaliskuussa 2002. Runkotyöt aloitettiin marraskuussa 2002 ja työnjohtourakka alkoi maaliskuussa 2003. Kaikki pintarakenteiden erikoisurakat ja -hankinnat toteutetaan eduskunnan omina sivu-urakoina, joita on noin 40 kpl. Lisärakennuksen rakentaminen on edennyt aikataulun ja kustannusarvion mukaan ja se valmistuu 31.5.2004.

Tietohallinto

Eduskunta on tietotekniikan käyttäjänä siirtynyt vaiheeseen, jossa tietojärjestelmän tuottamia palveluita tarjotaan myös etä- ja liikkuville käyttäjille. Vaalikauden vaihteen jälkeen aloitettiin kiinteiden ADSL – yhteyksien rakentamisen kansanedustajien kotitoimistoihin ja samalla vaihdettiin kotityöasemat kannettaviin tietokoneisiin.

Tietohallintotoimiston vastuuta ICT – alueella lisättiin siirtämällä sinne puhelinpalvelut

seuraten muualla tapahtunutta palvelutuotannon uudenaikaistamissuuntaa. Tämä mahdollistaa myös tietohallinnon tarjoamien liikkuvan käyttäjän palveluiden kehittämisen ja tuotannon koordinoitusti.

Vuonna 2003 vietiin loppuun eduskunnan toimistojärjestelmän vaihto MS Office –järjestelmään. Samassa yhteydessä toteutettiin käyttöjärjestelmien siirto Windows 2000 ja – XP järjestelmiin. Uudistusten käyttöönoton yhteydessä toteutettiin mittava koulutusprojekti, jossa ensimmäistä kertaa eduskunnan käyttäjille tarjottiin koulutusta myös verkko-opetuksen avulla.

Tietämyksen hallinnan alueella (Knowledge Management) jatkettiin kehitystyötä tutkimalla uusien tietotekniikkaratkaisujen vaikutuksia kansanedustajien työhön tavoitteena paremmin kohdenneet ja henkilökohtaisesti muunneltavat tieto- ja viestintäpalvelut.

EDUSKUNNAN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.-31.12.2003		1.1.-31.12.2002	
<i>Toiminnan tuotot:</i>				
Maksullisen toiminnan tuotot	113 913,02		120 472,62	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	70 359,58		69 096,32	
Muut toiminnan tuotot	39 570,03	<u>223 842,63</u>	5 391,20	<u>194 960,14</u>
<i>Toiminnan kulut:</i>				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-3 043 809,09		-2 456 329,54	
Henkilöstökulut	-43 306 409,22		-40 741 256,18	
Vuokrat	-521 433,42		-549 978,94	
Palvelujen ostot	-32 975 387,79		-17 923 521,19	
Muut kulut	-5 523 708,65		-5 691 657,70	
Valmistus omaan käyttöön	22 078 919,80		6 497 157,62	
Poistot	-1 493 336,47	<u>-64 785 164,84</u>	<u>-1 305 111,12</u>	<u>-62 170 697,05</u>
Jäämä I		<u>-64 561 322,21</u>		<u>-61 975 736,91</u>
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>				
Rahoitus kulut		-810,95	-810,95	
<i>Satunnaiset tuotot ja kulut</i>				
Satunnaiset tuotot	16075,92	16075,92		
Jäämä II		<u>-64 546 057,24</u>		<u>-61 975 736,91</u>
<i>Siirtotalouden tuotot ja kulut</i>				
Siirtotalouden kulut yhteisöille	-3 240 000,00		-3 180 384,00	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	-709 928,44		-746 162,49	
Muut kulut	-110 465,00	-4 060 393,44	-167 173,75	-4 093 720,24
Jäämä III		<u>-68 606 450,68</u>		<u>-66 069 457,15</u>
<i>Tuotot ja kulut veroista ja muista pakoll. maksuista</i>				
Suoritetut arvonlisäverot	-8 346 157,36	<u>-8 346 157,36</u>	<u>-4 307 140,40</u>	<u>-4 307 140,40</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-76 952 608,04</u>		<u>-70 376 597,55</u>

EDUSKUNNAN TASE

	31.12.2003		31.12.2002	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Rakennusmaa- ja vesialueet	11 691 953,55		11 691 953,55	
Rakennukset	27 050 217,05		27 050 217,05	
Muu kansallisuusomaisuus	<u>75 327,98</u>	38 817 498,58	<u>39 523,28</u>	38 781 693,88
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Aineettomat oikeudet	<u>759 630,63</u>	759 630,63	<u>161 072,83</u>	161 072,83
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
Rakennusmaa	8 664 520,59		8 664 520,59	
Rakennukset	39 828,49		41 934,01	
Koneet ja laitteet	4 010 175,04		2 955 767,28	
Kalusteet	2 139 358,24		2 134 219,84	
Muut aineelliset hyödykkeet	6 819,91		6 819,91	
Keskeneräiset rak. hankinnat	<u>29 599 531,47</u>	44 460 233,74	<u>7 520 611,67</u>	21 323 873,30
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>				
Myyntisaamiset	21 476,90		16 315,49	
Siirtosaamiset	23 230,92		88 225,61	
Muut lyhytaikaiset saamiset	6 234,72		2 993,04	
Ennakkomaksut	<u>19 019,99</u>	69 962,53	<u>5 389,99</u>	112 924,13
<i>Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat</i>				
Kassatilit	<u>9 740,25</u>	<u>9 740,25</u>	<u>44 985,70</u>	<u>44 985,70</u>
VASTAAVAAYHTEENSÄ		<u>84 117 065,73</u>		<u>60 424 549,84</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	37 598 686,23		37 598 686,23	
Ed. tilik. pääoman muutos	15 917 215,72		10 896 997,63	
Pääoman siirrot	98 295 134,79		75 396 815,64	
Tilikauden kulujäämä	<u>-76 952 608,04</u>	74 858 428,70	<u>-70 376 597,55</u>	53 515 901,95
VIERAS PÄÄOMA				
<i>Lyhytaikainen</i>				
Ostovelat	3 855 478,72		2 122 731,41	
Tilivirastojen väliset tilitykset	1 147 428,17		1 106 227,55	
Edelleen tilittävät erät	690 565,36		696 076,09	
Siirtovelat	<u>3 565 164,78</u>	<u>9 258 637,03</u>	<u>2 983 612,84</u>	<u>6 908 647,89</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>84 117 065,73</u>		<u>60 424 549,84</u>

EDUSKUNNAN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA 1.1.-31.12.2003

	Talousarvio 2003	Tilinpäätös 2003	Tilinpäätös- talousarvio Suurempi (+) Pienempi (-)	Tilinpäätös 2002
TULOARVIOTILIT				
11.04.01 Arvonlisäverotulot	0,00	0,00	0,00	0,00
12.39.10 Sekalaiset tulot	230 243,55	230 243,55	0,00	189 582,34
TULOARVIOTILITYHTEENSÄ	230 243,55	230 243,55	0,00	189 582,34
MENOARVIOTILIT				
Kansanedustajat				
22.01.21 Toimintamenot	18 812 000,00	18 144 901,68	-667 098,32	17 756 088,58
Eduskunnan kanslia				
22.02.19 Arvonlisäveromenot	8 900 000,00	8 346 157,36	-553 842,64	0,00
22.02.21 Toimintamenot	48 611 000,00	43 673 487,51	-4 937 512,49	40 233 274,43
22.02.74 Eduskunnan lisätilat	23 190 000,00	23 190 000,00	0,00	9 750 000,00
Valtiontilintarkastajat				
22.09.21 Toimintamenot	1 663 000,00	1 482 093,43	-180 906,57	1 499 048,52
Eduskunnan oikeusasiamies				
22.14.21 Toimintamenot	3 512 000,00	3 325 716,63	-186 283,37	3 087 828,16
Eduskunnan muut menot				
22.99.21 Käyttövarat ek. ryhm.	3 270 000,00	3 240 000,00	-30 000,00	3 179 157,00
MENOARVIOTILIT PL. 22. YHT.	107 958 000,00	101 402 356,61	-6 555 643,39	75 505 396,69
ULKOPUOLISET MÄÄRÄRAHAT				
Valtiovarainministeriö				
28.81.23 Arvonlisäveromenot	0,00	0,00	0,00	4 307 140,40
Menoarviotilit yhteensä	107 958 000,00	101 402 356,61	-6 555 643,39	79 812 537,09
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ		-101 172 113,06		-79 622 954,75
EDUSKUNNAN SIIRTOMÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ				
Eduskunnan lisätilat v.2000	0,00	0,00	0,00	103 488,66
Eduskunnan lisätilat v.2001	0,00	0,00	0,00	6 727 517,06
Eduskunnan lisätilat v.2002	9 722 741,90	9 722 741,90	0,00	0,00
ULKOPUOLISTEN SIIRTOMÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ				
VEL-perust. varh. kunt. v.2001	0,00	0,00	0,00	516,93
SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT YHT.	9 722 741,90	9 722 741,90	0,00	6 831 522,65
SIIRRETYT SIIRTOMÄÄRÄRAHAT VUODELLE 2004				
Eduskunnan lisätilat v. 2003		10 806 857,98		

SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAADINNAN PERUSTEISTA

Tilinpäätös on laadittu Eduskunnan tiliohjesäännön 44-48 §:en edellyttämällä tavalla. Lisäksi laadinnassa on noudatettu Valtiokonttorin tilinpäätösohjeita vuodelle 2002.

Kiinteistöt on arvostettu vuoden 1997 kiinteistöveron perusteena käytettyihin verotusarvoihin. Kansallisomaisuuteen on luettu eduskunnan maa-alueet, eduskuntatalo sekä siihen kiinteästi liittyvät A- ja B-rakennukset, toimistorakennus C siihen liittyvine varasto-, väestönsuoja- ja pysäköintitiloineen sekä toimistorakennus D. Kansallisomaisuudesta ei kirjata poistoja, koska kyseessä on sellainen pitkävaikutteinen valtion omaisuus, jossa painottuu omaisuuden säilyminen ja sen turvaaminen. Taseen kohdassa Rakennukset sisältyy vuoden 2002 lopulla valmistuneen eduskunnan henkilökunnan vapaa-ajanviettopaikan uuden saunarakennuksen arvo. Taseeseen ei ole merkitty niitä eduskunnan hallinnassa olevia kansallisomaisuuteen luettavia taideteoksia, jotka on hankittu ennen 1.1.1998. Niiden arvo on 31.12.1997 tilanteessa tehdyn arvion mukaan 3.073.634 euroa.

Taseen kohta rakennusmaa sisältää Helsingin kaupungilta eduskunnan omaisuudeksi siirtyneen eduskunnan lisärakennuksen tontin, jonka arvo 8.664.520,59 euroa on määriteltä alueen vastaavien tonttien arvon mukaan.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisten poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasa-poistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Poistoaika on atk-ohjelmien ja -laitteiden sekä toimistokoneiden ja -laitteiden kohdalla viisi vuotta sekä kaikkien muiden koneiden ja laitteiden kohdalla seitsemän vuotta.

Taseen kohta Keskenäiset rak. hankkeet 7.520.611,67 euroa sisältää eduskunnan lisärakennuksen, jonka vuoden 2002 investointikustannukset on Valtiokonttorin laadintaohjeiden edellyttämällä tavalla kirjattu tuotto- ja kululaskelman kohtaan Valmistus omaan käyttöön 6.497.157,60 euroa. Vastaavat menot puolestaan sisältyy kohtaan Palvelujen ostot 17.870.632,89 euroa.

Toiminnan tuotoissa maksullisen toiminnan tuotot sisältävät eduskunnan kirjaston kaukolaina- ym. tulot, asiamiespostin palkkiot, painatuspalveluiden ja korttien myyntitulot sekä käytöstä poistetun omaisuuden myyntitulot. Vuokrat ja käyttökorvaukset sisältävät eduskunnan yhdeksän asunnon vuokratulot käyttökorvauksineen sekä väestösuojasta saadut vuokratulot.

Toiminnan kuluissa henkilöstökulut sisältävät kansanedustajien palkkiot ja kulukorvaukset, eduskunnan virka- ja työsuhdepalkat, lomarahat, asiantuntijoiden palkkiot, luontoisedut, eläkekulut ja henkilösivukulut. Muut kulut sisältävät mm matkakulut, koti- ja ulkomaiset jäsenmaksut sekä kiinteistöverot.

Siirtotalouden kuluista suurimmat menoerät ovat eduskuntaryhmien ryhmäkansliaavustukset, eduskunnan kerhojen ja toimintaryhmien avustukset sekä Pohjoismaiden Neuvoston jäsenmaksu.

Taseen vieraassa pääomassa olevat lyhytaikaiset siirtovelat sisältää lomapalkkavelan.

Eduskunnan liikekirjanpidossa kirjausperusteena on maksuperusteen mukainen kirjaus. Tilinpäätöksessä kirjaukset on oikaistu suoritusperusteen mukaisiksi.

Helsingissä 27. helmikuuta 2004

*Kari T. Ahonen
Eduskunnan hallintojohtaja*

*Pertti J. Rosila
Toimistopäällikkö*

TILINTARKASTUSKERTOMUS EDUSKUNNALLE

Eduskunnan tilisäännön 19 §:n 1 momentin määrämällä tavalla olemme tarkastaneet Eduskunnan tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Tilinpäätös sisältää tilinpäätöslaskelmat, toimintakertomuksen sekä tiliohjesäännön 48 §:ssä mainitut liitteet. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty kansliatoimikunnan ja eduskunnan kanslian toiminnan lainmukaisuutta.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu eduskunnan tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa tiliohjesäännön määrämällä tavalla oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan taloudesta ja sen kehityksestä tilikaudella. Meillä ei ole huomauttamista eduskunnan vuoden 2003 tilinpäätökseen, kirjanpitoon eikä hallintoon nähden.

Helsingissä 25. päivänä maaliskuuta 2004

Matti Saarinen

Aulis Ranta-Muotio

Petri Salo

Eero Suomela
KHT

Eduskunnan kanslian toimintakertomus 2003
Toimittaja: Martti K. Korhonen
Graafinen suunnittelu: Petteri Kivekäs
Valokuvat: Eduskunnan valokuva-arkisto/
Pekka Sakki/Lehtikuva s. 1, 5, 6, 9, 11, 13, 21;
Vesa Lindqvist s. 7, 8, 16, 18, 26;
Foto Mannelin s. 3;
Suomen Ilmakuva Oy s. 24
Painotyö: Edita Prima Oy

